
UBEZWŁASNOWOLNIENIE – ISTOTA, POSTĘPOWANIE, DOPUSZCZALNOŚĆ ZMIANY ORZECZENIA

Coraz częściej w ramach systemu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej pomocy prawnej do punktów świadczących w/w porady stawiają się osoby, które w swoim najbliższym otoczeniu mają osobę dotkniętą chorobą psychiczną, niedorozwojem umysłowym lub zaburzeniem psychicznym. Nierzadko osoby te nie są w stanie samodzielnie kierować swoim zachowaniem oraz podejmować decyzji zgodnych z ich interesem.

W powyższych sytuacjach pomocna okazuje się instytucja ubezwłasnowolnienia.

Na wstępie warto wskazać czym tak właściwie jest ubezwłasnowolnienie i jakie są jego rodzaje.

Ubezwłasnowolnienie to nic innego jak pozbawienie osoby zdolności do czynności prawnych. W polskim systemie prawnym wyróżniamy ubezwłasnowolnienie całkowite i częściowe.

Ubezwłasnowolnienie całkowite może dotyczyć osoby która ukończyła lat 13 która w skutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie ustanawia się opiekuna, chyba, że pozostaje jeszcze pod opieką przedstawiciela ustawowego w osobie rodzica lub innego opiekuna prawnego.

Osoba ubezwłasnowolniona całkowicie nie ma zdolności do czynności prawnych.

Ubezwłasnowolnienie częściowe dotyczy osób pełnoletnich, które na skutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń

psychicznych w szczególności pijaństwa lub narkomanii, potrzebują pomocy do prowadzenia ich spraw a ich stan zdrowia nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratora.

Orzeczenie ubezwłasnowolnienie czy to całkowitego czy częściowego niesie za sobą dość poważne skutki dlatego też samo postępowanie sądowe w tym zakresie jest skrupulatne. Sprawy należą do właściwości Sądów Okręgowych a w ich toku niezbędne jest przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych sądowych z zakresu psychiatrii, neurologii czy też psychologii. Co ważne postępowanie odbywa się przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej.

Ubezwłasnowolnienie nie jest orzekane dożywotnio. W razie zmiany przyczyn ubezwłasnowolnienia tj. stanu zdrowia osoby ubezwłasnowolnionej dopuszczalna jest zamiana zakresu ubezwłasnowolnienia z częściowego na

całkowite i z całkowitego na częściowe lub też jego cofnięcie. Modyfikacja może być dokonana na wniosek ubezwłasnowolnionego, członków jego rodziny lub też w toku postępowania wszczętego z urzędu. Również w tym przypadku Sąd rozstrzyga sprawę po sporządzeniu opinii przez biegłych sądowych.

Po wydaniu przez Sąd orzeczenia w przedmiocie uchylenia ubezwłasnowolnienia uchylane są wszystkie skutki prawne, które wiążą się z jego ustanowieniem jak np. wygasa opieka prawna lub kuratela, przywracana jest możliwość dokonywania czynności prawnych, która w wyniku orzeczenia ubezwłasnowolnienia była ograniczona lub też całkowicie wyłączona.

W razie jakichkolwiek wątpliwości i pytań warto udać się do jednego ze zlokalizowanych na terenie Powiatu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego po więcej informacji.

Autor: Katarzyna Markiewicz